

Jeremia 31:31-34 – God verandert je hart

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 411

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 106 : 1 en 2

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Jeremia 31 : 27 – 40

Zingen: Psalm 106 : 18, 20 en 22

Preek over Jeremia 31 : 31 – 34

Zingen: LvK Lied 78 : 1, 2 en 4

Kinderen terug

Kinderlied

Lezen wet

Zingen: LvK Lied 252 : 1 en 2

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 118 : 1 en 2

Zegen

Preek: God verandert je hart

Inleiding

dia 1 – zwart

Het is natuurlijk nog een beetje vroeg voor goede voornemens...

Goede voornemens horen bij het nieuwe jaar,

en ik weet ook wel dat dat nog meer dan een maand duurt.

Maar ik vind dat als je een goed voornemen bedenkt,

je daar maar beter direct mee kunt beginnen,

in plaats van het uit te stellen tot 1 januari.

Hét clichévoorbeeld is natuurlijk stoppen met roken.

Als je half november bedenkt dat je daar toch eens mee moet stoppen,

waarom zou je de hele maand december dan nog doorroken?

dia 2 – wekker

Zelf ben ik nog nooit gestopt met roken,

gewoon omdat ik er ook nooit aan ben begonnen.

Maar ik heb wel weer andere slechte gewoonten.

Mijn leraar Engels zei altijd:

'early to bed, early to rise, makes a man healthy, wealthy and wise'

(vroeg naar bed, vroeg er weer uit, maakt een mens gezond, welvarend en wijs).

Zelf ben ik niet zo'n vroege vogel.

Wat heb ik een hekel aan het geluid van mijn wekker!

Er zijn natuurlijk veel goede redenen om vroeg op te staan.

Je moet werken of kinderen naar school brengen.

Ook als je 's ochtends niets te doen hebt,

is het goed om vroeg op te staan.

Dan heb je nog wat aan je dag.

Het is ook beter voor je gezondheid om op tijd uit bed te komen.

En ga maar door.

En toch...

Als 's ochtends mijn wekker gaat,

denk ik er niet aan dat het goed voor me is om op te staan.

Dan denk ik:

'nu al?! Ik kan best nog 10 minuten blijven liggen.'

Ik heb gewoon geen zin om onder mijn warme deken weg te komen.

Dan kun je nog zoveel argumenten geven,

maar die kunnen echt niet op tegen mijn bed!

Gelukkig zijn Hanneke en Daniël er nog:

die dwingen me mijn bed uit te komen.

Waar het me met dit voorbeeld om gaat:

je kunt heel goed weten wat het beste voor je is,

maar als dat niet van binnen komt,

is het veel moeilijker om vol te houden.

De wilskracht van mensen is vaak niet zo groot.

dia 3 – God verandert je hart

In Jeremia 31 gaat het daar ook over.

Voor God leven, dat is geen kwestie van wilskracht.

Op wilskracht houdt je dat niet vol.

Leven voor God, dat moet van binnen komen, uit je eigen hart.

En het mooie is: God belooft dat hij je hart zal veranderen.

Dat is in een notendop de boodschap van Jeremia.

1. Het lukt maar niet...

dia 4 – het lukt maar niet

De Israëlieten vinden het nog niet zo gemakkelijk

om voor God te leven.

Ze weten heel goed wat God van hen wil,

maar het lukt maar niet...

dia 5 – verbond: duurzame relatie

In het gedeelte uit Jeremia waar we vandaag bij stil staan,

gaat het steeds over een 'verbond'.

God heeft een verbond met Israël.

Maar wat is dat?

Een verbond is een duurzame relatie.

God wil een duurzame relatie met mensen.

Zoals het in Jeremia 31 staat:

‘ik zal hun God zijn en zij mijn volk.’

Als God een verbond sluit,

betekent dat dat hij zich volledig toewijdt

aan de mensen die hij heeft uitgekozen.

dia 6 – supermarkten

Zo'n relatie gaat verder dan je eigen behoeften.

Het gesprek van de week in Franeker

was de opening van de nieuwe Albert Heijn en Lidl.

Je zou kunnen zeggen dat je met supermarkten een relatie hebt.

Veel mensen hebben een vaste supermarkt om boodschappen te doen.

Maar als er nieuwe winkels worden geopend,

of als ergens anders betere aanbiedingen zijn,

dan zit je niet aan je vaste supermarkt vast.

Het is geen duurzame relatie.

God wil dat wel: een langdurige relatie.

dia 7 – toegewijd zijn

Er zit ook een andere kant aan:

God wil dat zijn volk ook aan hem toegewijd is.

Dat God een verbond met Israël heeft,

betekent niet dat Israël alles maar kan maken,

dat ze God als een soort troefkaart achter de hand hebben

voor als zij eens behoefte hebben aan God.

God wil dat je hem liefhebt boven alles

en je naaste liefhebt als jezelf.

Dat zijn, zou je kunnen zeggen, de voorwaarden van het verbond.

En daar gaat het mis,

en dan komen we weer bij Jeremia.

Met de toewijding van Israël aan God wilde het niet zo lukken.

Aan de lopende band schendt Israël de voorwaarden van het verbond.

dia 8 – mensen zitten daar niet op te wachten

Jeremia profeteerde daartegen.

De afgelopen weken hebben we bij een aantal profetieën stilgestaan.

Maar Jeremia's waarschuwingen hadden nauwelijks resultaat.

De mensen waren gehecht aan hun eigen leven,

aan hun eigen gewoonten,

en zaten helemaal niet te wachten op toewijding aan God.

De Israëlieten doen liever mee met de wereld om zich heen.

Ze verrijken zichzelf, over de rug van de armen.

Wie arm is, had maar beter zijn best moeten doen.

Ze minachten vreemdelingen, die moeten maar in hun eigen land blijven,

ze vereren allerlei goden, want het is niet slim om op 1 paard te wedden,

en met hun seksuele moraal komt het niet zo nauw.

Als ze maar genieten van het leven, zit het wel goed.

God kan het niet langer aanzien.

Hij waarschuwt maar en waarschuwt maar,

maar er gebeurt niets.

God besluit zijn volk te straffen:

Israël wordt veroverd door Babylon

en de Israëlieten worden weggevoerd.

Als een ding pijnlijk duidelijk is geworden,

dan is het wel dat God niets van mensen hoeft te verwachten.

Mensen zijn meer gemotiveerd voor hun eigen geluk dan voor God.

En ik vraag me af of wij het er nu echt zoveel beter vanaf brengen...

2. God gaat helpen

dia 9 – God gaat helpen

Als ik God was, dan wist ik het wel:

ik zou de stekker er uit trekken.

Als Israël niet op God zit te wachten,
dan zoeken ze het toch lekker zelf uit?!

Het is maar goed dat ik geen God ben...

dia 10 – nieuw verbond

Want God doet iets heel anders.

Op dit dieptepunt van het verbond,

nog nooit is zo duidelijk geweest dat God niets van mensen
hoeft te verwachten,

op dit dieptepunt komt God met een belofte:

ik zal een nieuw verbond met jullie sluiten.

Weet God het dan nog niet?

Dat het onbegonnen werk is?

Dat het toch wel weer op een teleurstelling uit zal lopen?

Het is bij mensen toch altijd hetzelfde liedje?

God weet wel waar hij aan begint.

Hij weet ook waarom het steeds mis loopt.

Het heeft alles te maken met motivatie.

Israël had niet genoeg wilskracht om voor God te leven.

Verschillende keren in de bijbel beginnen ze eraan,

maar zakt dat langzamerhand toch weer weg.

Van hun goede voornemens kwam weinig terecht.

Dat was het probleem van het oude verbond.

Maar God belooft een nieuw verbond.

Dit keer is het echt anders!

Dat is niet omdat God de lat maar wat lager legt.

Dat zou je misschien verwachten,

maar hij doet het niet: de lat blijft hoog liggen.

‘Maar’, zegt God, ‘ik ga je er bij helpen!’

Met de woorden van Jeremia:

‘ik zal mijn wet in hun hart schrijven.’

dia 11 – hart veranderen

God zegt: ‘ik weet dat jullie het moeilijk vinden om voor mij te leven,

dat er te veel verleidingen voor jullie zijn.

Daarom ga ik het anders doen:

ik zorg ervoor dat je voor mij wílt leven.

Dat het geen moeilijke opdracht meer is om voor mij te leven,

dat je daar geen grote wilskracht voor nodig hebt,

maar dat je niets liever meer wilt.’

Als we even teruggaan naar mijn worsteling om op te staan:

ik weet dat het goed is om vroeg op te staan,

maar als de wekker gaat, wil ik liever blijven liggen.

Maar stel je voor dat ik van binnen verander,

dat als ik wakker wordt, ik denk:

‘fijn, een nieuwe dag, ik wil geen moment langer in bed

liggen.'

Dan is het helemaal niet meer moeilijk om uit bed te komen.

Zo'n verandering belooft God.

De belofte van God gaat verder:

'ik zal hun God zijn, en zij mijn volk,

iedereen zal mij kennen.'

Dat gaat weer echt over die relatie die God wil.

Die relatie kan er weer zijn

omdat God de zonden vergeeft

en ons helpt, van binnenuit verandert, om voor hem te leven.

Wat moet dat mooi zijn!

Dat iedereen graag de portemonnee trekt om anderen te helpen.

Dat we blij zijn als we iets voor iemand kunnen doen.

Dat iedereen het fijn vindt om vreemdelingen te verwelkomen.

Dat ze met open armen worden ontvangen.

Het zou wat zijn...

dia 12 – begint met Jezus

Maar deze belofte van God is geen toekomstsmuziek!

Het begint met Jezus.

Jezus, die met zijn hele hart aan God was toegewijd.

Jezus heeft het er zelf over dat het nieuwe verbond bij hem begint.

Als je Jezus wilt volgen, zal dat je veranderen.

Dan schrijft de Heilige Geest Gods wet in je hart.

Is het niet meer moeilijk om voor God te leven.

3. Waarom merk ik dat niet?

dia 13 – waarom merk ik dat niet?

Tenminste, dat zijn de grote woorden.

Maar hoe zit dat dan?

Als dat nieuwe verbond bij Jezus begint,

als de Heilige Geest ons van binnenuit verandert,

waarom merk ik dat dan niet?

dia 14 – toekomstmuziek?

Kijk naar de geschiedenis van de kerk.

Is dat nou een geschiedenis van volledige toewijding aan God?

En hoe gaat het bij jezelf?

Als er een natuurramp is op de Filippijnen,

ben je dan echt blij dat kunt helpen door geld te geven?

Ben je echt zo verontwaardigd over kinderarbeid tegen een
hongerloon

dat je daar ook de consequenties van wilt trekken?

Is het echt zo dat het je niet meer kan schelen wat mensen van
je denken,

omdat God genoeg voor je is?

En met deze lijst kan ik heel lang door gaan.

Als ik zo'n belofte in Jeremia lees,

dan klinkt het als toekomstmuziek.

Het klinkt mooi, Gods wet in je hart,

en dat je God echt zult kennen,

maar bij mij gaat dat dus niet vanzelf.

Wat gaat er mis?

dia 15 – ontvangen

En al snel ga ik denken:

ik moet Gods wet meer in mijn hart hebben.

Hoe kan ik daarvoor zorgen?

En voor je het weet, probeer je jezelf te verbeteren door wilskracht.

Maar dat is precies niet wat God bedoelt!

God zegt: “ík doe het, ík schrijf die wet in je hart,

ík zorg ervoor dat je niets anders meer wilt.”

Ik denk dat we soms te graag onszelf willen veranderen.

Dat het onze eer te na is dat God dat moet doen.

Gewoon harder je best doen, dan lukt het wel...

Maar God wil dat we ontvangen.

Als er een ding duidelijk wordt uit het verhaal van Israël,

dan is het wel dat het ons niet lukt voor God te leven.

dia 16 – veranderen door relatie

Hoe het precies zit,

waarom het soms toch heel moeilijk is om voor God te leven,

waarom ik soms toch gehecht ben aan alles wat ik bereikt heb,
ik weet het niet!

Wat ik wel weet, is dat hoe meer ik met God bezig ben,
hoe eerlijker ik ben als ik bid,
hoe meer aandacht ik besteed aan mijn geloof,
hoe meer ik ook iets van die belofte zie.

Het is niet zo dat God een of andere schakelaar omzet
waardoor je in een keer helemaal verandert.

God verandert je door een relatie met je te hebben.

Als je een intensieve relatie met iemand hebt, verandert dat
je.

Sinds ik verkering kreeg met Hanneke, ben ik behoorlijk
veranderd.

Ik ben bijvoorbeeld veel minder teruggetrokken dan ik was.

Soms dacht ik wel: ik moet opener zijn naar mensen, maar het
lukte gewoon niet.

Hanneke heeft nooit de bedoeling gehad om dat te veranderen,
maar het gebeurde wel, zonder dat ik het zelf doorhad.

En zo ongeveer werkt het met God ook:

hoe intensiever je relatie met hem, hoe meer er ongemerkt
verandert.

4. Laat je veranderen

dia 17 – laat je veranderen

Wat moet je met die belofte van God,
dat hij zijn wet in je hart zal schrijven?
Ik wil je graag drie handreikingen meegeven.

dia 18 – niet jezelf verbeteren

Het eerste: pas op voor de valkuil jezelf te verbeteren.

Leven voor God is iets heel anders dan goede voornemens.

Goede voornemens mislukken vaak doordat je te zwak bent.

Stoppen met roken, maar een week later gaat het alweer mis...

Misschien heb je wel bepaalde zonden waar je graag vanaf wilt komen.

Dan helpt het niet om daar zo hard mogelijk tegen te vechten.

Of het lukt niet, en je valt jezelf steeds tegen,

of het lukt wel, en dan denk je dat je iets bijzonders hebt gepresteerd.

Maar allebei brengt je niet dichterbij God.

God wil niet dat je jezelf verandert,

maar dat je je laat veranderen door God.

dia 19 – investeer in relatie

Het tweede: investeer in je relatie met God.

Ik zei net al dat hoe intensiever die relatie is,

hoe meer er ook in je leven verandert.

En in die relatie kun je investeren!

Vroeger was het voor veel christenen de gewoonte

om elke dag vier keer uit de bijbel te lezen:

bij elke maaltijd en voor het slapen gaan.

En bij elke maaltijd werd dan ook nog twee keer gebeden.

Volgens mij gebeurt dat nog maar heel weinig.

Nu bedoel ik niet dat iedereen het weer op die manier moet doen,

maar het heeft wel een sterke kant:

elke dag op vaste momenten tijd met God.

Neem in ieder geval de tijd voor God.

Want in een relatie moet je investeren.

dia 20 – draag vrucht

En het laatste: draag vrucht!

Als God je verandert, dan is dat geen prestatie om trots op te zijn,

maar dan is dat de vrucht van de Geest.

En meestal verandert God je niet van de ene op de andere dag.

God neemt vaak rustig de tijd om je te veranderen.

En als het je dan toch tegenvalt,

als je je toch schuldig voelt omdat het niet lukt,

houdt dan vast aan die belofte van God:

“ik verander je hart.”

Amen.